

PËRMBAJTJA

SHQYRTIME HYRËSE 11

**Pjesa e parë
MIGRIMET E POPULLSISË**

**I. KONCEPTIMI DHE RËNDËSIA E
MIGRIMEVE TË POPULLSISË** 17

1. Nocioni i migrimeve të popullsisë 17

2. Migrimet si problem shumëdimensional dhe interdisiplinar..... 20

3. Qasjet teorike mbi migrimet e popullsisë..... 24

**Pjesa e dytë
MIGRIMET NË KONTEKSTIN E EVOLUCIONIT
DEMOGRAFIK DHE SHOQËROR TË NJERËZIMIT**

**I. MIGRIMET DHE RETROSPEKTIVA
DEMOGJEOGRAFIKE** 29

1. Migrimet dhe zgjerimi i ekumenës 30

2. Shkaqet e përparimit të ngadalshëm popullativ 35

II. DIMENSIONI ETNIK DHE KRIJIMI I DIASPORAVE 38

1. Migrimet e jashtme dhe krijimi i diasporave 38

2. Forcimi i lidhjeve tradicionale migruese dhe
formimi i diasporave të reja..... 44

Pjesa e tretë
DIASPORA HISTORIKE DHE BASHKËKOHORE
SHQIPTARE

I. KARAKTERISTIKAT KRYESORE TË DIASPORËS HISTORIKE DHE BASHKËKOHORE SHQIPTARE	51
1. Ndarja nga trungu gjeokombëtar.....	51
2. Shkaqet e shprishjes	53
3. Efektet e shprishjes	56
II. DIASPORA HISTORIKE.....	59
1. Shqiptarët (arvanitasit) në Greqi	59
1. 1. <i>Imigrimi në etapa</i>	59
1. 2. <i>Numri dhe shtrirja</i>	60
2. Shqiptarët (arbëreshët) në Itali	64
2. 1. <i>Ngulimi në disa valë</i>	64
2. 2. <i>Numri dhe shtrirja territoriale</i>	66
2. 3. <i>Faktorët e ruajtjes dhe aktiviteti kulturor</i>	70
3. Shqiptarët në Bullgari, Rumani, Rusi, Dalmaci dhe Srem	72
III. DIASPORA BASHKËKOHORE.....	76
1. Shqiptarët në Turqi si ngulimi më i madh	76
1. 1. <i>Deklarimi i shqiptarëve për turq</i>	78
1. 2. <i>Numri i emigrantëve shqiptarë</i>	81
1. 3. <i>Pasojat e shpërnguljes</i>	83
2. Shqiptarët në SHBA	85
3. Shqiptarët në Evropë	87
4. Lidhjet e diasporës me vendlindjen	88
5. Disa probleme të diasporës sonë të sotme	89
5. 1. <i>Shpërnguljet si humbje dhe si dobi</i>	89
5. 2. <i>Dy fatkeqësitë e mërgatës sonë</i>	92
5. 3. <i>Diaspora nën mëshirën e fatit</i>	94

Pjesa e katërt
IDEJA E SPASTRIMEVE ETNIKE DHE OBJEKTIVAT
HEGJEMONISTE SERBE NGA NAÇERTANIJA DERI
NË VITIN 1938

I. LUFTA KUNDËR FAKTORIT DEMOGRAFIK SHQIPTAR	
ME MJETE GJENOCIDE	99
1. Koncepti i “spastrimit etnik” në teori dhe në praktikë	100
2. Justifikimi i aspiratave hegjemoniste serbe në emër të shkencës	105
II. ELABORATET HEGJEMONISTE SERBE PËR	
SHPËRNGULJEN E SHQIPTARËVE DHE	
PËR SERBIZIMIN E KOSOVËS DERI	
NË LUFTËN II BOTËRORE.....	114
1. Reforma agrare dhe kolonizimi si objektiv i shpërnguljes së shqiptarëve dhe i serbizimit të Kosovës	114
2. Vëllimi i tokës së marrë dhe numri i kolonëve sllavë dhe i shqiptarëve të dëbuar	116
III. POZITA E SHQIPTARËVE NË REFORMËN AGRARE.	121
1. Kolonët malazezë më të përshtatshëm për asimilimin e shqiptarëve.....	123
2. Marrja kundërligjore e tokës nga shqiptarët.....	124
3. Marrëveshjet me Turqinë për shpërnguljen e shqiptarëve	129
IV. SHPËRNGULJA E SHQIPTARËVE (1937).....	135
1. Problemi i kolonizimit të viseve jugore	142
2. Problemi ndërkombëtar i kolonizimit	144
3. Mënyra e shpërnguljes	146
4. Organizimi i shpërnguljes	147
5. Kolonizimi i viseve të shpërngulura.....	149
6. Teknika e kolonizimit.....	153
7. Mjetet financiare	157
8. Konkluzioni	160
V. KONVENTA PËR SHPËRNGULJEN E	
SHQIPTARËVE (1938)	161

Pjesa e pestë
PROJEKTET SERBO-JUGOSLLAVE PËR DËBIMIN
E SHQIPTARËVE NË VITET 1939-1944

I. DY ELABORATET FAMËKËQIJA: I NOBELISTIT	
IVO ANDRIQ DHE I PROFESORIT DHE	
AKADEMIKUT VASA ÇUBRILLOVIQ 173	
1. Elaborati i Ivo Andriqit (1939)	173
2. Projekti i Vasa Çubrilloviqit: Problemi i pakicave	
në Jugosllavinë e re (1944)	174
2. 1. <i>Shkaqet pse duhet të zgjidhet çështja e pakicave në</i>	
<i>Jugosllavi</i>	185
2. 2. <i>Mënyra e zgjidhjes së çështjes së pakicave në</i>	
<i>Jugosllavinë e re</i>	189
2. 3. <i>Kolonizimi i tokave të braktisura</i>	193
2. 4. <i>Organizimi i punës</i>	196
2. 5. <i>Përfundimi</i>	200

Pjesa e gjashtë

POLITIKA KOLONIZUESE DHE PLANET PËR
SHPËRNGULJEN E SHQIPTARËVE NË KOHËN E TITOS
DHE TË MILLOSHEVIQIT

I. KOLONIZIMI I KOSOVËS ME ELEMENTIN SLLAV	
DHE SHPËRNGULJA E SHQIPTARËVE NGA VITI	
1945 DERI NË FUND TË VITEVE TË 60-TA203	
1. Mposhtja e faktorit demografik shqiptar si strategji afatgjate	
e politikës serbo-jugosllave	203
2. Shpërngulja e shqiptarëve në dy deceniet e para pas Luftës II	
Botërore dhe vala e parë e kolonizimit serb të Kosovës.....	211
 II. SHPËRNGULJA E SHQIPTARËVE DHE TRI VALËT E	
KOLONIZIMIT TË KOSOVËS218	
1. Intensifikimi i lëvizjeve hapësinore dhe migrimet drejt	
njësive federale dhe metropoleve të tyre “kombëtare”	218
2. Ndjekja dhe shpërngulja e shqiptarëve: Maqedonia si	
territor provues	223
3. Vala e dytë e kolonizimit përmes “Programit jugosllav	
për Kosovën”	227

4. Vala e tretë dhe e katërt e kolonizimit dhe faza agresive për serbizimin e Kosovës234

III. GJENOCIDI NDAJ SHQIPTARËVE DHE

- SPEKULIMET SERBE**246
1. Gjenocidi faktik masiv ndaj shqiptarëve246
2. Spekulumet lidhur me realitetin etnik të Kosovës dhe me numrin e serbëve të shpërngulur 248

Pjesa e shtatë

MIGRIMET E BRENDSHME TË POPULLSISË SË KOSOVËS SIPAS VEÇORIVE TË NDRYSHME

I. TIPET KARAKTERISTIKE TË MIGRIMEVE TË

- POPULLSISË**261
1. Struktura e popullimit dhe migrimet e popullsisë261
2. Imobiliteti dhe migrimet në distanca të shkurtra dhe shkaqet e tyre269
3. Rritja e popullsisë së migruar dhe koha e imigrimeve274
4. Migrimet e popullsisë fshat – qytet dhe pasojat e tyre276
4. 1. *Imigrimet e popullsisë dhe lëndimi i kulturës urbane* ...279
4. 2. *Urbanizimi i dhunshëm dhe problemet aktuale*283
5. Migrimet ditore të fuqisë punëtore dhe efektet e tyre286
6. Rugova si trevë specifike emigruese: pull – faktorët290
6. 1. *Shkaqet e emigrimit*291
6. 2. *Efektet e emigrimit*.....296
6. 2. 1. *Ndryshimet në kulturën shoqërore*297
6. 2. 2. *Ndryshimet në kulturën materiale*306

Pjesa e tetë
KOSOVA DHE SHQIPTARËT NË RRJEDHAT E MIGRIMEVE
TË JASHTME TË FUQISË PUNËTORE NË PJESËN E DYTË
TË SHEK. XX

I. KOSOVA NË MIGRIMET EKONOMIKE

JASHTË VENDIT	313
1. Shqiptarët si fuqi punëtore në territoret e ish-jugosllavisë.....	313
2. Kosova në rrjedhat e migrimeve të jashtme të fuqisë punëtore në Evropë.....	317
3. Motivet e migrimit të jashtëm ekonomik – shqyrtimi i fillimit të procesit.....	321
4. Punësimi në Kosovë dhe në vendet e huaja në fillim të emigrimit: pasqyra rajonale.....	326
5. Ndarja rajonale e ofertave për punësim në kurbet.....	330
6. Lëvizja e numrit të punëtorëve në kurbet sipas viteve të shkuarjes	332
7. Vendet imigruese të migrantëve ekonomikë dhe veçoritë strukturale të tyre	335
8. Efektet e punësimit në botën e jashtme	338
RESUMÉ	345
CONTENTS.....	350
LITERATURA DHE BURIMET	357
INDEKSI I EMRAVE	373